

TORAH OHR • PARSHAS KI SISA • MAAMAR 2

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל...

Ceci, chacun le donnera : tous ceux
qui passent parmi les recensés

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/ki-sisa/2/

1 זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה להוי"ה וגו'.

« Voici ce qu'ils donneront : quiconque est recensé donnera un demi-sicle, selon le sicle sacré — le sicle vaut vingt guéras — un demi-sicle en offrande à D.ieu », etc.

כתיב נודע בשערים בעלה שהקב"ה הוא בעל של כל נשמה מישראל שמשפיע לכל או"א [אחד ואחד]. שכל אהבה או יראה שיש לכל נשמה מישראל הכל הוא מאתו ית' ולכל חד לפום שיעורא דיליה.

Il est écrit : « Son époux est connu aux portes » : le Saint béni soit-Il est l'époux de chaque âme d'Israël, à laquelle Il dispense [Ses bienfaits]. Car tout amour ou toute crainte qu'éprouve une âme d'Israël vient entièrement de Lui, béni soit-Il, et chacun le reçoit selon sa propre mesure.

ולפי מה שנכנס בשערים שהם ד' שערים אהבה ויראה תורה ומצות כנודע כנגד ד' אותיות הוי"ה ב"ה.

Et selon la manière dont il entre dans les portes — qui sont au nombre de quatre : l'amour et la crainte, la Torah et les mitsvot, comme on le sait —, elles correspondent aux quatre lettres de Havaya, béni soit-Il.

2 ולהבין זה אם הכל ממנו ית' א"כ מהו הבחירה לאדם. ובודאי יש דבר התלוי בבחירתו של אדם.

À présent, pour comprendre ceci : si tout vient de Lui, béni soit-Il, quelle est donc la liberté de choix de l'homme ? Il est certain qu'il existe quelque chose qui dépend du choix de l'homme.

ולכאור זה מה תלוי בבחירתו ומה בא מלמעלה. כתיב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ואהבת כו'.

Pour expliquer ceci — ce qui dépend de son choix et ce qui vient d'en haut —, il est écrit : « Écoute, Israël : D.ieu est notre D.ieu, D.ieu est Un. Et tu aimeras... », etc.

3 והנה בואהבת יש ב' פירושים. אחד לשון צווי שתאהוב אותו. וא' לשון עתיד שתבא האהבה ממילא. וענין אהבה הראשונה היא מההתבוננות.

Or, dans « Et tu aimeras », il y a deux interprétations. L'une donne à ces mots le sens d'un commandement : tu dois L'aimer. L'autre leur donne le sens du futur : l'amour viendra de lui-même. Le premier amour procède de la contemplation.

והיינו להבין בדעתו אחדותו ית' בשבעה רקיעים ובארבע רוחות ואני ה' לא שניתי שאין לו שום שינוי

C'est-à-dire comprendre par l'intellect Son unité, béni soit-Il, dans les sept cieux et aux quatre points cardinaux, et « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé » : Il ne subit absolument aucun changement ;

כמו קודם בריאת העולם כן הוא ממש עתה כי כל העולמות בטלים בבטול גמור נגדו כידוע כי שמש ומגן כו'.

Il est exactement maintenant comme avant la création du monde. Car tous les mondes sont annulés devant Lui d'une annulation complète (bitoul), comme on le sait [de] « Car un soleil et un bouclier », etc.

ואף שנראה לנו העולמות ליש הוא שקר גמור. כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כו'.

Et bien que les mondes nous paraissent exister par eux-mêmes (yech), c'est un mensonge absolu. Car « Par la parole de D.ieu les cieus furent faits, et par le souffle de Sa bouche », etc.

4 ומבשרי אחזה כו'. כמו באדם בתחלה כשחושב אזי מחשבתו באחדות גמור אתו בלי שום התחלקות כלל

« Et de ma chair je contemple », etc. : ainsi en est-il chez l'homme — au début, lorsqu'il pense, sa pensée est dans une unité parfaite avec lui, sans aucune division ;

ואח"כ כשיוצא מפיו הוא נפרד מאתו. כן כל העולמות קודם הבריאה היו באחדות גמור אתו ית'. puis, lorsqu'elle sort de sa bouche, elle se sépare de lui. De même, [tous] les mondes, avant la création, étaient dans une unité parfaite avec Lui, béni soit-Il.

וכמו שבטל הדבור אצל המחשבה בבטול גמור כי ברגע א' יכול לחשוב דברים עד אין קץ. Et de même que la parole s'annule entièrement devant la pensée — car en un seul instant, on peut penser à une infinité de choses —

כן כל העולמות שהם רק דבור א' והוא נמשך מחכמתו ית' כדכתיב ויצא כברק כו'. ובטובו מחדש בכל יום כו'.

de même, tous les mondes ne sont qu'une seule parole, qui procède de Sa 'Hokhma, béni soit-Il, comme il est écrit : « Elle sortira comme l'éclair », etc. Et « Dans Sa bonté, Il renouvelle chaque jour », etc.

וגם אחר הבראם הרי אצל הקב"ה אין דבורו מובדל ממנו ית' ח"ו [חס ושלום] כי אין לך דבר שחוץ ממנו כו'.

Et même après leur création, auprès du Saint béni soit-Il, Sa parole n'est pas séparée de Lui, béni soit-Il — à D.ieu ne plaise —, car rien n'est en dehors de Lui, etc.

וכמ"ש בתניא (פכ"א) ולכן קמיה כולא כלא חשיב ממש וגם העולמות בטלים זה בזה ומה שלמעלה

Comme il est écrit dans le Tanya (ch. 21) : « C'est pourquoi, devant Lui, tout est véritablement considéré comme rien. » Les mondes, eux aussi, s'annulent les uns devant les autres : ce qui est en haut

בחי' דבור נקי למטה נגד עולם התחתון בחינת מחשבה ובטל אצלו כמו שהדבור של הרב נעשה בחי' מחשבה אצל התלמיד כו'

est, pour le monde inférieur, le niveau de la parole, tandis que, pour celui-ci, il est le niveau de la pensée ; [le monde inférieur] s'annule devant lui. Ainsi, la parole du maître devient le niveau de la pensée chez l'élève, etc.

כנודע (ועמ"ש ע"פ כאשר דברת לאמר בפ' שלח) וזהו לית מחשבה תפיסא ביה כלל דהיינו אף עולמות עליונים מאד שהם בחי' מחשבה הם בטלים אצלו ית' ולא תפיסא ביה כלל כי הוא למעלה ממחשבה.

comme on le sait (et voir ce qui est écrit sur le verset « Comme Tu as parlé, en disant », dans la paracha Chela'h). C'est là le sens de : « Aucune pensée ne peut Le saisir, en aucune façon » : autrement dit, même des mondes très élevés, qui sont au niveau de la pensée, s'annulent devant Lui, béni soit-Il, et ne Le saisissent en aucune façon, car Il est au-dessus de la pensée.

וזהו סתימא דכל סתימין טמירא וכו' אף מעולמות הנקי' סתימא וטמירא הוא סתים וטמיר ולית מחשבה

Et c'est là [le sens de] «le Caché de tous les cachés, le dissimulé», etc. : même aux mondes que l'on appelle «cachés» et «dissimulés», Il est caché et dissimulé, et aucune pensée

תפיסא ביה וע"ז נאמר הצווי ואהבת את הוי"ה אלקיך שיתבונן כ"כ [כל כך] באחד ממש שיהיה הוי"ה אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך

ne peut Le saisir. C'est à ce sujet qu'a été formulé le commandement : «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu» : qu'il médite si profondément sur l'Un véritable que Havaya devienne «ton D.ieu» (Eloke'-ha), «de tout ton cœur, de toute ton âme et de toute ta puissance» —

דהיינו מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה] שלא יהיה לו מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה] כלל רק בטלים בא' שהוא למעלה מן המחשבה ולית מחשבה תפיסא ביה כי האדם אינו יכול לחשוב רק דבר גשמי וזהו שקר גמור כו'.

c'est-à-dire dans la pensée, la parole et l'action : qu'il n'ait aucune pensée, parole ni action qui lui soit propre, mais seulement [qu'elles soient] annulées dans l'Un, qui est au-dessus de la pensée, et « aucune pensée ne peut Le saisir ». Car l'homme ne peut penser qu'à une chose matérielle, et cela est un mensonge absolu, etc.

5 וזהו בכל נפשך מסירת נפש. כי נפש של אדם הוא מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה] והכל למסור ולהיות בטל באחד ממש.

Et c'est là le sens de « de toute ton âme » : le sacrifice de soi (messirout néfesh). Car l'âme de l'homme est constituée de la pensée, de la parole et de l'action ; tout cela doit être livré et s'annuler véritablement dans l'Un.

אבל להיות שזה בלתי אפשר שיהיה בלי מחשבה כלל לכן צריך לקשר מחשבתו ודבורו ומעשיו להיות [להיות] מרכבה לרצון העליון ב"ה בתורה ובמצות דאורייתא מחכמה נפקת שהוא למעלה מן המחשבה.

Mais, puisqu'il est impossible d'être totalement dépourvu de pensée, il faut donc lier sa pensée, sa parole et son action afin qu'elles deviennent un char (merkava) pour la Volonté suprême, béni soit-Il, par la Torah et les mitsvot ; car « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) », qui est au-dessus de la pensée.

6 וזהו כל העושה מצוה אחת כהלכתה וכו'. ואף שהתורה נתלבשה בדברים גשמיים איסור והיתר וכדומה. וכ"ש [וכל שכן] מעשה המצות שהם בדברים גשמיים ממש כמו צדקה בממון וכיוצא.

Et c'est là [le sens de] «Celui qui accomplit une seule mitsva conformément à sa halakha», etc. Bien que la Torah se soit revêtue de réalités matérielles — de l'interdit et du permis, et ainsi de suite —, à plus forte raison l'accomplissement des mitsvot, qui portent sur des choses véritablement matérielles, comme donner de l'argent à la charité, et ainsi de suite,

הוא כמשל השערות הנמשכות מהמוח שאין במוח בחי' שערות כלל כן הוא התורה והמצות אף שהם דברים גשמיים עכ"ז [עם כל זה] אורייתא מחכמה נפקת כו'.

est comme l'analogie des cheveux qui s'étirent à partir du cerveau, alors qu'il n'y a dans le cerveau aucun aspect de cheveux. Il en va de même pour la Torah et les mitsvot : bien qu'elles soient des réalités matérielles, néanmoins, « la Torah émane de 'Hokhma », etc.

7 ודבר זה חובה על כל אדם להתבונן בזה היטב. וזה תלוי בבחירתו. ופי' הבי' של ואהבת את הוי"ה לשון עתיד הבא ממילא הוא בחי' אהבה רבה הבאה מלמעלה מאתו ית'.

Et cette idée est un devoir pour chacun : il doit y réfléchir attentivement. Cela dépend de son libre choix. La seconde interprétation de « Et tu aimeras Havaya », au futur — [un amour] qui vient de lui-même — correspond au niveau du grand amour (ahava rabba), qui vient d'en haut, de Lui, béni soit-Il.

ובזה פי' שמע לשון שמיעה שאינו יכול להיות בו שום התבוננות כלל שהוא למעלה מההתבוננות.

Et dans cette optique, « Écoute » (chema) s'interprète au sens d'entendre : quelque chose auquel aucune réflexion ne peut s'appliquer, car cela est au-delà de la réflexion.

8 וזה נקי שקל הקדש כסף לשון נכסף נכספת בחי' אהבה רבה הבאה מלמעלה במשקל כל חד לפום שיעורא דיליה בבחי' עשה טוב וסור מרע צריך להיות בתכלית והוא בחי' עובר לסוחר לשון סחור סחור סוכ"ע.

Et cela est appelé «le sicle sacré», l'argent (kessef), terme qui vient de «tu as ardemment désiré» (nikhssof nikhsafeta) : le niveau du grand amour qui vient d'en haut, mesuré pour chacun selon sa propre mesure, dans le domaine de «fais le bien et détourne-toi du mal», qui doit être réalisé au plus haut degré. C'est aussi le niveau de «passant au marchand» (over la-so'her), expression qui vient de «tout autour» (s'hor s'hor) : la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin).

9 וזהו ארבע מאות שקל כסף בחי' ד' מאות עלמין דכסופין לעלמא דאתי. וזהו עשרים גרה השקל.

Et c'est là le sens de «quatre cents sicles d'argent» : le niveau des quatre cents mondes de désir (kissoufin) dans le Monde futur. Et c'est là le sens de «le sicle vaut vingt guéras».

כי כל א' משני בחי' אהבה הנ"ל כלולה מעשר שכל ומדות כנודע ובחי' אה"ר [אהבה רבה] הבאה מלמעלה ג"כ כלולה מעשר.

Car chacun des deux niveaux d'amour mentionnés plus haut comprend dix éléments — l'intellect et les attributs émotionnels (midot) — comme on le sait ; et le niveau du grand amour qui vient d'en haut comprend lui aussi dix éléments.

10 וזהו עשרים גרה השקל. וזהו כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם דהיינו נשמות הנקי ראש לפקודיהם לשון

Et c'est là « le shekel vaut vingt guéras ». Et c'est là « Lorsque tu élèveras la tête des enfants d'Israël lifkudeihem (selon leur dénombrement) » : c'est-à-dire les âmes, qui sont appelées « tête » ; lifkudeihem vient du sens de

וה'פקד את שרה וכו' ונתנו איש כפר נפשו לה'. אך שלא לכל אדם באה לו אהבה רבה הנ"ל.

« Et D.ieu se souvint (pakad) de Sarah », etc. « Que chacun donne à D.ieu une rançon pour son âme. » Mais le grand amour mentionné plus haut ne vient pas à chacun.

11 ולהיות בבחי' עשרים גרה כו'. אך בחי' אהבה ראשונה חובה על הכל והיינו בחי' מחצית השקל למסור נפשו הכלולה מעשר.

Ni [chacun ne parvient] au niveau des « vingt guéras », etc. Mais le niveau du premier amour est une obligation pour tous ; c'est là le niveau du demi-chékel : livrer son âme, qui comprend dix.

וזהו זה יתנו כל העובר על הפקודים רמ"ח פקודין היינו אף מי שעובר ח"ו [חס ושלום] על איזה מצוה אעפ"כ [אף על פי כן] חובה היא ליתן מחצית השקל בחי' עשר שלו בבחינת אה"ר [אהבה רבה] ראשונה הנ"ל ומחצית השקל היא תרומה לה'.

Et c'est là [le sens de] « Voici ce qu'ils donneront, tous ceux qui passent sur les pekoudim » — les 248 commandements (pekoudim) : autrement dit, même celui qui transgresse, à D.ieu ne plaise, quelque mitsva, reste néanmoins tenu de donner le demi-chékel, le niveau de ses dix [facultés], selon le premier amour mentionné plus haut. Et le demi-chékel est « une offrande à D.ieu ».

(ועמ"ש לקמן ע"פ ויקהל בענין אית רצון ואית רצון. ועיין עוד בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' כי תבוא בד"ה תחת אשר לא עבדת.

(Et voyez ce qui est écrit plus bas, à propos [du verset] « Vayakhel », au sujet de « il y a une volonté et il y a une volonté ». Voyez également Likkutei Torah, Parachat Ki Tavo, dans le maamar commençant par « Parce que tu n'as pas servi ».

ושם פ"ב [פרק ב'] גבי מש"ש [מה שכתוב שם] וע"ז נאמר שמחו צדיקים בהוי"ה ועיין סד"ה זה יתנו כו' מחצית השקל עכ"ל [עד כאן לשונו]. ויובן משם ג"כ דבחי העבודה בשמחה שהחיוב על כל ישראל כמ"ש תחת אשר לא עבדת כו' בשמחה.

Et là, au chapitre 2, à propos de ce qui y est écrit — « et c'est à ce sujet qu'il est dit : "Réjouissez-vous, justes, en D.ieu" ; voyez la fin du maamar commençant par "Voici ce qu'ils donneront", etc., "le demi-chékel" » — fin de citation. On comprendra également de là que le niveau du service accompli dans la joie, qui est une obligation pour tout Israël, comme il est écrit : « Parce que tu n'as pas servi », etc., « dans la joie »,

וכן נאמר עבדו את ה' בשמחה זהו בחי מחצית השקל שהחיוב על כל א' מישראל ליתן. ובחי שמחו צדיקים בה' זהו מחצית השני):

et il est aussi dit : « Servez D.ieu dans la joie » : c'est le niveau du demi-chékel, que chacun en Israël est tenu de donner. Et le niveau de « Réjouissez-vous, justes, en D.ieu », c'est le second demi-chékel.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/ki-sisa/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak